

PANELGESPREK

Met: Brigitte Grouwels, Bruno De Lille, Geertrui Vanloo, Patrick Deboosere, Dirk Jacobs
verontschuldigd: Sihame El Kaouakibi
Moderator: Stef Steyaert

Opgroeien in de stad

Het eerste thema "Opgroeien in de stad" ging o.a. over vergroening en demografische groei, Brusselse beroepskrachten en Brusselse jongeren aan zet.

De moderator vraagt een eerste reactie over dit thema en over het materiaal van het inspraaktraject aan Dirk Jacobs, Patrick Deboosere en Geertrui Vanloo.

Dirk Jacobs (DJ):

Qua aantal deelnemers en qua rijkdom aan ideeën is dit traject een groot succes.

Dit traject en de resultaten ervan hoeven niet beperkt te worden tot de VGC. Er zijn veel uitdagingen uit het traject naar voor gekomen waaraan collectief gewerkt moet worden. Stedelijke coalities bijvoorbeeld moeten niet enkel institutioneel bekomen worden, want dit werkt soms verlamdend en niet bevorderend. Ook concreet op het terrein kan nog meer samengewerkt worden. Zo kan ieder in zijn eigen werkveld ook meer bruggen bouwen en de Franstalige partners leren kennen. Soms wordt er nog teveel geredeneerd in termen van de 'eigen winkel', wat mogen we en wat kunnen we? Er lijkt nog altijd te weinig kennis te zijn van de andere partners in de stad.

In het kader van de uitdaging rond capaciteit verwijs ik naar de beslissing van de Franstalige Gemeenschap om vooral in te zetten op capaciteitsuitbreiding in het leerplichtonderwijs. Deze focus op het lager en middelbaar onderwijs zal druk zetten op de kinderdagverblijven en het kleuteronderwijs, die druk zullen de voorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC ondervinden.

Patrick Deboosere (PDB):

Uit de uitstekende presentatie van het materiaal van het inspraaktraject blijkt dat er een overvloed is aan goede ideeën en inzichten die vertrekken vanuit ervaring, vanuit het werkveld.

Ik heb de indruk dat er de laatste 20 jaar sprake is van een evolutie en een accentverschuiving naar een meer vernieuwde visie op de stad en op stedelijkheid, ook binnen de VGC. Er is een soort optimisme en een soort nieuwe stedelijkheid die ook voorkomt in de verslagen van Stadspiratie. Dit optimisme staat in scherp contrast met de berichtgeving over Brussel in de media.

Er bestaan heel veel goede initiatieven in de stad. De suggestie om van good practices te vertrekken kwam tijdens het traject meermaals aan bod en is belangrijk om mee te nemen.

Moderator: kan je wat dieper ingaan op die vernieuwde visie?

PDB:

Internationaal gezien kunnen we er niet naast kijken dat de steden vroeger ontvolkten, alleen degenen die niet anders konden bleven in de stad. De economie is grondig aan het veranderen, er ontstaan nieuwe patronen. Overheden spelen hier verschillend op in. Maar vooral: we beleven de stad op een andere manier, en dan ook zeker de jongeren en de studenten. Waar studeert men? In de steden. In de steden zitten ook de nieuwe economische sectoren. Het hoger onderwijs is steeds belangrijker geworden: terwijl 50 jaar geleden slechts 10% verder studeerde in het hoger onderwijs, is dit nu 50%. Deze studenten komen naar de stad. Dat geeft een nieuw elan aan steden. Dat is iets nieuws, de stad is de meest fantastische emancipatiemachine, dit geldt in Brussel en overal ter wereld. Zo moeten we de stad ook zien: wat bij de mensen groeit optimaal de kans geven en gebruiken. Dat vind je ook terug in de resultatenbundel en de VGC kan hier een partner in zijn.

Geertrui Vanloo (GVL):

In Leuven en in andere centrumsteden is er een opkomst van de idee van cocreatie, gebruik maken van de aanwezige krachten die in de maatschappij leven. We evolueren van *government*, heel sturend, naar *governance*, beleid voeren vanuit een gedeelde visie op stedelijkheid.

Leuven wil de kinderopvang, gezinsondersteuning en de voor- en naschoolse opvang in alle scholen op het territorium zelf organiseren en er andere zaken aan koppelen zoals opleidings- en tewerkstellingsprojecten, jongeren, volwassenenonderwijs, ...

Leuven lijkt in zekere zin op Brussel: ook in Leuven zijn er veel verschillende nationaliteiten aanwezig en is er een grote dualiteit.

Moderator:

Wat terugkomt is de idee van de stad als labo en de stad toespitsen op kinderen en jongeren. Past dit bij de idee van het uitwerken van een Brussels curriculum – dat ook in het traject ter sprake kwam?

Brigitte Grouwels (BG):

Ik kreeg een warm gevoel toen ik de lijvige bundel doornam en ik ben bijzonder blij met zoveel inzet van zoveel mensen.

Volgende zaken heb ik meegepikt als heel belangrijk: de wijkgerichtheid, de doorgaande lijn tussen kinderopvang en school en de samenwerking met de Franstalige gemeenschap.

Ik geloof al heel lang in wijkgerichtheid. Wijken kunnen heel belangrijk zijn voor kinderopvang, scholen en andere dienstverlening in de stad. Wijkgerichtheid is belangrijk voor scholen, kinderdagverblijven,... Ook veel van het welzijnsbeleid kan hieraan gekoppeld worden zodat er een doelgericht beleid in Brussel gevoerd kan worden, gekoppeld aan Vlaanderen. Zo zouden we bijvoorbeeld ook het Vlaams beleid kunnen vasthaken aan het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO).

De doorgaande lijn betekent dat men ook investeert in kinderen voor ze naar school gaan, vanaf de leeftijd van 0 jaar. Investeren in voorschoolse voorzieningen voor kinderen versterkt de kinderen en de gezinnen op maatschappelijk vlak, zoals ook blijkt uit verschillende internationale studies. Dit zou een nieuwe beleids optie moeten zijn op

Brussels en op Vlaams niveau. Bijvoorbeeld: armoedebestrijding start vanaf het kind, alleen op deze manier kan je de vicieuze cirkel doorbreken.

Door samen te werken met de Franstalige gemeenschap kunnen we de blinde vlekken in Brussel detecteren en onderzoeken hoe het aanbod voldoende dekkend kan zijn, enz.

In Brussel mogen er geen concurrerende overheden zijn, de maatschappelijke noden zijn immers te hoog. We moeten aan tafel zitten om te kijken wat we doen, wat de hiaten zijn.

Bruno De Lille (BDL):

Ik sluit mij aan bij wat minister Grouwels stelt.

We hebben met het College van de VGC nog heel wat werk om dit document te verwerken en om dit om te zetten in beleid. We moeten ook nog bekijken hoe we terugkoppelen naar de reflectiegroep Stedelijk Beleid.

Wat ik vooral uit het traject onthoud, is dat het geen revolutie is, maar dat veel zaken zich inschrijven in een evolutie die de voorbije jaren in Brussel en in andere steden begonnen is. Het is goed om wat goed werkt over te nemen en wat niet werkt niet meer te ondersteunen. Er is in Brussel ook heel veel expertise aanwezig, dit blijkt ook uit het materiaal van het inspraaktraject. Het is ook goed om naar de eigen werking te kijken.

Dirk Jacobs stelde de vraag waarom we ons beperken tot de VGC, riskeren we niet maar een deel van de problemen op te lossen?

Dit is een fundamentele discussie. We proberen een aantal stappen te zetten, er zijn een aantal proefprojecten opgezet. De ervaring die we al hebben, willen we verder uitwerken in het volgende Stedenfondsprogramma.

Het zou niet altijd een goede zaak zijn als er maar één iemand is die beslist: we mogen de verschillende visies die er zijn niet uitvegen. Er zijn verschillende visies, maar we kunnen wel samenwerken. Het is belangrijk dat er verschillende visies zijn en dat de visies van de verschillende beleidsdomeinen worden samengelegd. I.v.m. interfamiliaal geweld wordt bijvoorbeeld door de VGC samengewerkt met de Cocof, de gemeenten,... We moeten samenwerken om zaken te vereenvoudigen en vooruit te helpen. Het is noodzakelijk dat verschillende sectoren en partijen elkaar beter leren kennen. De VGC kan hiervoor fungeren als coördinator door de verschillende niveaus met elkaar in aanraking te brengen.

Met de nieuwe visie op stedelijkheid waar Patrick Deboosere naar verwijst, moeten we blij zijn. We zijn er in geslaagd een soort ladder te maken, waar gebruik van wordt gemaakt. Ook met de VGC spelen we daar een rol in door zo breed mogelijk te gaan, door elke Brusselaar mee te krijgen. Alle Brusselaars zijn belangrijk.

De middenklasse ontvlucht de stad. En hoewel de stad emancipatorisch werkt moeten we ons de vraag stellen of de vele mensen in armoede die in de stad leven zich ook kunnen opwerken en of ook zij de mogelijkheid hebben zelf te beslissen waar ze gaan wonen.

PDB:

De middenklasse ontvlucht de stad niet langer. De stadsvlucht is vanaf de jaren '80 verminderd. De proporties of onderliggende verhoudingen wijzigen wel door de demografische evolutie. Sinds 2000 is sprake van een stille verschuiving. Veel middenklassers voelen zich aangetrokken door de stad, o.a. na hun studies hoger onderwijs, één van de motoren van deze verschuiving. Maar dan stelt zich het probleem van kinderopvang, scholen, voldoende en betaalbare woningen,... Op de privémarkt werden de afgelopen jaren ongeveer 30.000 woningen bijgebouwd, maar de sociale woningbouw kan niet volgen en hinkt achterop.

Ook de kinderopvang is bijvoorbeeld niet snel genoeg gegroeid om dit op te vangen. Als je in de stad komt wonen, heb je ouders of grootouders vaak niet in de buurt en hang je dus af van die kinderopvang. Iedereen wil het beste voor zijn kinderen: de Barcelonanorm is ondermaats voor Brussel. Hier heeft de VGC een centrale positie. Als we willen dat deze middenklasse in Brussel blijft wonen en dat andere middenklassers zich tot deze stad aangetrokken voelen, moeten we hieraan werken, o.a. in samenwerking met de Franstaligen.

Moderator:

In veel centrumsteden is wijkgericht werken lang taboe geweest. Nu zien we een grote shift naar de wijken als beleidsniveau. Is dit revolutionair voor Brussel?

BG:

De wijk biedt veel mogelijkheden en wijkwerking kan de anonimiteit in de stad doorbreken, maar institutioneel is hier op dit ogenblik nog niet voldoende aan gewerkt. We moeten die richting uitgaan. Het is nog niet zoals het zou moeten zijn. De voorrang voor wijkbewoners in de scholen van diezelfde wijk is een recent idee. In het GPDO komt de wijk wel prominent naar voor.

BDL:

Er zijn al een aantal ontwikkelingen in gang gezet door het Brusselse werkveld. We zijn als beleid deze evolutie mee aan het maken. In de gemeenschapscentra ligt de nadruk de laatste jaren steeds meer op een omgevingsgerichte werking. Dat vragen we. Dezelfde evolutie zien we in andere steden. We moeten in de wijken het gevoel van welbehagen vergroten en de mobiliteitsproblemen reduceren.

Investeren in sociale mobiliteit en emancipatie

Over stedelijke superdiversiteit.

Moderator:

Heeft het zin om het krijgen van subsidies afhankelijk te maken van hoe divers de organisatie is, van het kunnen voorleggen van een diversiteitsplan?

DJ:

Er wordt in de bundel expliciet geopperd om te overwegen naar quota en streefcijfers te gaan. Niet alleen bij het personeel van de overheid zelf, maar ook in overheidsopdrachten kan je dit als een voorwaarde inbrengen. Bijvoorbeeld: je moet een diversiteitplan hebben, deelnemen aan het Territoriaal Pact voor Werkgelegenheid, enz.

Het mag niet alleen om symboolpolitiek gaan. Goede intenties hebben we al lang. Misschien is het nu de moment om een stap verder te gaan? Er is een ernstig probleem van discriminatie op de arbeidsmarkt.

Een citaat van Albert Martens: "Iedereen heeft goede intenties, maar met de vrijblijvende plannen duurt het nog 400 jaar voor je gelijke arbeidsparticipatie hebt".

GVL:

In Leuven is er bijvoorbeeld het *buddy*-project dat de ongekwalificeerde uitstroom bij jongeren wil tegengaan. Het project sluit erg sterk aan bij de leefwereld van jongeren en er wordt gewerkt vanuit de goesting van jongeren. Dit project maakt gebruik van de symbiose die in Leuven aanwezig is: stad en universiteit maken samen de stad.

Leuven heeft wel als voordeel dat de schaal kleiner is en dat de stad institutioneel minder complex is.

Sterk inzetten op kruispunten zoals de wijk en het gezin is wat Leuven als lokale overheid wil doen in het kader van armoedebestrijding. In de wijk komen alle actoren samen, in het gezin komen alle sectoren samen (school, kinderopvang,...).

PDB:

Scholen nemen in de wijk een belangrijke plaats in.

De school is de meest voor de hand liggende plek om de verschillende gemeenschappen aanwezig in de wijk beter bij elkaar te betrekken. Blanke scholen bestaan niet meer.

Scholen zijn een ontmoetingsplaats in de wijk en werken als een hefboom - meer dan gemeenschapscentra - zodat ouders, die ook nog jonge mensen zijn, elkaar beter leren kennen. De school is de enige plaats waar ouders elkaar spontaan kunnen ontmoeten. De gemeenschapscentra zijn in dit opzicht artificiëler. Er zijn ook heel wat scholen die fantastisch werk verrichten.

BG:

Een school kan inderdaad een sleutelpositie innemen, er is ook de schoolplicht. Kinderopvang is niet verplicht maar we moeten toch zoeken naar manieren om ook in te zetten op en het mobiliseren voor het voorschoolse traject.

Er is een nog veel grotere uitdaging: de sociaaleconomische achtergrond van de ouders. Veel ouders hebben zelf niet veel voeling met wat onderwijs is, hebben zelf weinig schoolse achtergrond. Hoe betrek je die ouders bij het schoolgebeuren? Hier moeten we een concept rond uitwerken: ouders verplichten om naar de school te komen, ouders leren hoe zij hun kinderen beter kunnen ondersteunen,... Het is een zeer grote uitdaging om met die ouders te werken om hen aan te moedigen mee te participeren aan het lokale gegeven van de wijk.

De VGC heeft hierrond al concreet gewerkt. Ik verwijs naar het empowermentproject van het Minderhedenforum als goede praktijk. Ook in de adviesraden zijn deze mensen vertegenwoordigd. Mijn grote frustratie is dat het na al die jaren – ondanks de goede wil die er overal is – heel moeilijk blijft om de verschillende etnisch-culturele groepen te bereiken. We slagen hier nog altijd onvoldoende in.

Quota zijn misschien de manier, als het dan toch niet anders kan. Daarom: laat ons maar met quota werken. Ik ben daar niet tegen.

BDL:

De grote moeilijkheid is dat we veel netwerken hebben die naast elkaar liggen. Je versterkt elkaar alleen maar, terwijl een heleboel Brusselaars niet in die netwerken zitten.

Daarom moeten we van onderuit proberen op alle niveaus netwerken te creëren bij groepen van nieuwe Brusselaars en dienen we onszelf te verplichten om onze eigen netwerken te doorbreken, bv. door quota in te voeren. Kijk maar naar de aanwezigen in deze zaal vandaag: het publiek is niet divers, niet gekleurd.

Als je ervoor kan zorgen dat mensen zich engageren, halen ze ook andere mensen binnen. Het is niet meer zo dat het een probleem is van niet hoogopgeleide mensen. Hoger opgeleiden met een andere afkomst zien we ook niet opduiken. Zij hebben hun eigen netwerken. Quota zijn nuttig zolang er een probleem is, en er is een probleem.

Moderator:

Een idee in het traject is het voorbehouden van stageplaatsen voor mensen uit de etnisch-culturele groepen.

BDL:

Nu is er een diversiteitsplan binnen de VGC dat hier werk van moet maken. Maar dit is niet alleen een probleem binnen de VGC maar het is een maatschappelijk probleem in gans Brussel.

Stedelijke coalities als hefboom voor vernieuwing

Moderator:

In het kader van stedelijke coalities kwamen o.a. volgende aspecten aan bod: coproductie tussen overheden en cofinanciering, initiatieven stadsbreed organiseren en het intelligent omgaan met fysieke ruimte.

GVL:

In Leuven is er bijvoorbeeld een sectoroverschrijdende werking met de centra voor basiseducatie: 'School praat', Nederlandse les in scholen voor ouders. Sectoroverschrijdend werken is fundamenteel als je ergens resultaat wilt boeken. Op buurtniveau netwerken met lokale organisaties, waarbij de school fungeert als kruispunt.

Bij sectoroverschrijdend werken, geënt vanuit de buurt, is het belangrijk om te vertrekken vanuit een positieve houding. Sectoroverschrijdend werken vergt wel veel energie, zowel van de administratie als van het werkveld.

DJ:

Ik onderlijn het belang van schoolinfrastructuur en van brede school.

De lerarenopleiding moet herdacht worden naar meer stadskrachten. Je rol als leerkracht is ook een rol in een netwerk van actoren. Er wordt te vaak gedacht in termen van individuele verantwoordelijkheid, minder in termen van gedeelde missie en ingesteldheid. Dit is een ingesteldheid, een competentie. Een team wordt daardoor extra gemotiveerd.

De wil om collectief vooruit te gaan en een gedeelde verantwoordelijkheid moeten centraal staan.

Ik hoop dat de tijd voorbij is dat projecten die steun krijgen van de VGC dan geen steun meer krijgen van de Cocof en vice versa. Het zou mooi zijn als we dit achterwege kunnen laten samen met de focus op visibiliteit.

Je moet meer kijken naar de inhoud van projecten. Een lawine aan bureaucratie en formele regels moeten we vermijden. Laat experimenten toe, stimuleer initiatief, beknot het niet via planlast en indicatoren en herbekijk de omgang met het Nederlands.

Jammer dat Sihame El Kaouakibi er niet bij is want zij doet in dit kader fantastische dingen met Let's Go Urban.

PDB:

We moeten niet onderschatten dat iedereen al veel werk heeft met zijn eigen werk, je moet sectoroverschrijdend werk kunnen inpassen in je werkplan. Sectoroverschrijdend werken kan alleen als het een bewuste keuze is, maar ook als de overheid er tijd, personeel en middelen voor vrijmaakt om hier in te investeren.

Initiatieven die groeien van onderuit: ja, maar er moet een wisselwerking zijn tussen wat van onderuit groeit en de voorzieningen en voorwaarden die door de overheid gecreëerd worden.

BG:

Het concept van multi-inzetbare ruimte is zeer goed, hier moeten we zeker op inzetten. Dit is echter niet altijd evident, bijvoorbeeld in het geval van een school. In die zin is het concept van de sleuteldragers een fantastisch idee: hier moeten we zeker op inzetten.

In de duurzame wijkcontracten wordt het verenigingsleven betrokken bij de invulling van het programma. We merken dat het niet vanzelfsprekend is dat de VGC met haar initiatieven hierbij betrokken wordt. Projecten van de Cocof worden veel makkelijker opgenomen in het programma.

De VGC heeft voluit gekozen voor het project van de Brede School. Dit project lukt alleen als hier van bovenuit maximale ondersteuning wordt geboden, het moet van bovenuit gedragen worden.

Taal is geen heikel punt voor de VGC, het is een heikel punt voor veel jongeren. Een school werkt pas goed als jongeren de taal onder de knie hebben. Daarom is het belangrijk om zowel binnen als buiten de school de schooltaal aan te leren, ook op een speelse manier, zodat het ook een speeltaal en een emotionele taal wordt. De VGC heeft een beleid uitgewerkt om jongeren te ondersteunen om hen die schooltaal eigen te maken. Daarom gaan veel middelen naar Nederlandstalige initiatieven want we hebben maar beperkte middelen als VGC: we hebben ervoor gekozen om in te zetten op jongeren in het Nederlandstalig onderwijs. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat die jongeren mee zijn, dat zij door hun schoolcarrière geraken.

BDL:

Het is niet de bedoeling om experiment uit te sluiten, dit is absoluut iets dat we moeten doen. We moeten respecteren dat af en toe iets kan mislukken. Wel moeten we goed bekijken hoe we dit doen en kunnen experimenten alleen als ze vernieuwend blijven, kijk bijvoorbeeld naar Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid. Voor structurele werkingen moeten we structurele oplossingen zoeken.

Wat betreft taal verwijs ik naar de taalvisienota van de VGC. Het is belangrijk dat we kijken naar de finaliteit. Bij een vakantieaanbod voor kinderen is het bijvoorbeeld belangrijk dat dit gebeurt in een Nederlandstalige omgeving. Maar, in een ander geval, als ouders naar een oudercontact komen, moeten we blij zijn dat ze er zijn en de communicatie aanpassen. We moeten dan ook niet eisen dat ze Nederlands kunnen voordat ze naar het oudercontact komen.

Sectoroverschrijdend werken vraagt inderdaad een grote inzet en veel werk, maar eens je het doet, zal het net voor minder werk zorgen.

Zet mensen samen en dan gaan ze al sneller met elkaar praten. Maar vaak houdt iedereen vast aan zijn eigen huisje.

We moeten de nadruk leggen op het openstellen van infrastructuur, dit heeft ook een positief effect op de wijk.

Door mensen fysiek op dezelfde plaats te laten werken, kunnen zij gemakkelijker contact maken. Indien mensen uit Brussel leerkracht worden, gaan zij zich gemakkelijker inzetten.

VRAGENRONDE

Gezien de beperkte tijd en het groot aantal ingediende vragen wordt vandaag een antwoord gegeven aan de hand van drie 'globale' thema's die als rode draad in de vraagstellingen zitten.

1. Sectoroverschrijdend werken is zeer belangrijk. Hoe zal dit zo goed mogelijk gestimuleerd worden?

BG:

Het is belangrijk dat we mensen rond de tafel zetten en samenwerken, ondersteund door het beleid. Ik geef opnieuw het voorbeeld van Brede School.

Daar waar sectoroverschrijdend werken spontaan ontstaat, gaan we het niet tegenhouden.

Op deze manier biedt men ondersteuning voor het beleid en is er plaats voor spontaniteit. Het beleid schept een kader waarbinnen de wijkwerking kan georganiseerd worden.

We moeten bekijken hoe we dit concreet kunnen aanpakken.

BDL:

Een van onze taken is om een aantal momenten te creëren vanuit de overheid om mensen samen te brengen, zoals Stadspiratie. Dit moeten we meer doen. Het samenbrengen van mensen gebeurt al, bijvoorbeeld 14-daagse rond gelijke kansen, maar dit moet wel een doel hebben, het is niet de bedoeling dat dit vrijblijvend blijft of een 'praatbarak' wordt.

We moeten oog hebben voor netwerken en netwerken creëren. Dit vergemakkelijkt de dynamieken en heeft een goede samenwerking als doel.

Ook binnen de VGC moeten we veel transversaler gaan werken. Dit is in het regeerakkoord gezet en nu zijn we dit stap voor stap aan het uitwerken, maar dat is niet gemakkelijk.

Praktisch, op het terrein, moeten we bekijken hoe we zo'n dynamieken op gang kunnen brengen.

2. Is er bij een focus op wijkwerking geen gevaar voor 'gettovorming'?

BG:

Het concept van wijkwerking hebben we in Brussel nog niet genoeg uitgeprobeerd, nog niet uitgewerkt. Het is ook niet zaligmakend, maar het is wel de moeite om dit te proberen. In het toekomstige GPDO zal bijvoorbeeld ook meer ingezet worden op de wijk.

Als we nu kijken naar de wijken zien we dat er bijvoorbeeld wel genoeg scholen zijn in elke wijk, maar niet genoeg kinderdagverblijven.

Een territoriale opdeling van Brussel lijkt een interessant idee voor de toekomst.

Er zijn ook veel regionale initiatieven, die zullen we ook in toekomst nodig hebben.

Ik haal ook het belang aan van de lokale dienstencentra, die gericht werken naar de oudere bevolking.

BDL:

Ja, maar het is niet de bedoeling dat we alleen nog in wijken gaan werken. Mensen hechten zich aan hun wijk, maar dit betekent niet dat ze er van hun geboorte tot aan de dood blijven hangen. We gaan niet 99 keer hetzelfde in elke wijk doen. Wel nadenken over wat je waar op de best mogelijke manier organiseert.

En er zijn zaken die we samen moeten organiseren.

3. Er is veel gezegd over onderwijs, maar je bereikt hier niet alle groepen mee. Er zijn in een stad ook veel mensen zonder kinderen en alleenstaanden. Wat met andere sectoren, zoals bijvoorbeeld cultuur?

BG:

Dat cultuur mensen helpt emanciperen is evident en belangrijk. Onderwijs blijft wel een zeer belangrijke hefboom. Ook binnen het beleidsdomein welzijn zien we bijvoorbeeld duidelijk het emancipatorisch effect van een cursus gezond koken voor vrouwen.

BDL:

We hebben in Brussel een zeer rijke en dynamische culturele sector, die met twee voeten in de Brusselse grond staat en hier rekening mee houdt. In Brussel wordt cultuur op een andere manier ingevuld dan in de andere steden: de Brusselse realiteit staat op de voorgrond. Ik verwijs bijvoorbeeld naar sociaal-artistieke projecten, het Kaaitheater, de KVS,... We moeten hier meer gebruik van maken dan vandaag al gebeurt en subsidies geven aan de Brusselse vertaling in de culturele sector. De grote verschillen in de Brusselse rijkdom vertalen we naar cultuur. We moeten dit niet op gang brengen. Dit wordt al volop uitgewerkt, we moeten dit vooral versterken.